

Lamchiagdase, Nanthariya. "The Phonology of Lue in Lampang Province." M.A Thesis.

Mahidol University, 1984.

Li, Fang-Kuei. "Notes on The Mak Language." Institute of History and Philology

Monograph Series A, 20. Shanghai : Academia Sinica. Also available as 1947, Institute of History and Philology, Monograph Series A, 19: Taipei :Academia Sinica, 1943.

\_\_\_\_\_. "Language and Dialects." *Chinese Year Book* : 1938-1939 : pp. 45-51;  
1944-1945 : pp. 132-133.

\_\_\_\_\_. "Phonology of the Tai Dialect of Wu-Ming." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 12 (1947) : pp. 293-303.

\_\_\_\_\_. "The Distribution of Initials and Tones in the Sui Language." *Language*,  
24 (1948) : pp. 160-167.

\_\_\_\_\_. "Tones in the Timing System of the Sui Language." *Word* 5(1949) : pp. 262-267.

\_\_\_\_\_. "Consonant Clusters in Tai." *Language*, 30 (1954) : pp. 368-379.

\_\_\_\_\_. "The Jui Dialect of Poai : Phonology." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 28,2 (1957a) : pp. 551-556.

\_\_\_\_\_. "The Jui Dialect of Poai and the Northern Tai." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 29,1 (1957b) : pp. 315-322.

\_\_\_\_\_. "Initials and Tonal Development in Tai Dialects." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 34 (1962) : pp. 31-36.

\_\_\_\_\_. "The Phonemic System of the Tai Lu Language." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 35 (1964) : pp. 7-14.

\_\_\_\_\_. "The Tai and Kam-Sui Languages." *Lingua* 14 (1965) : pp. 148-179.

\_\_\_\_\_. "Introduction and Phonology" *Bulletin of the Institute of History and Philology* 36 (1966a) : 2 : pp. 419-426. Taipei : Academia Sinica .

\_\_\_\_\_. "The Relationship between Tones and Initials in Tai." In Norman Zide (ed.) *Studies in Comparative Austroasiatic Linguistics*. The Hague: Mouton, 1966b : pp. 82-88.

\_\_\_\_\_. "Tai Languages." *The New Encyclopedia Britannica* 17. 1975 : pp. 989-992.

Li, Zhaoxiang. "The Corresponding Rules of the Tones and Finals among Modern Kam-Dai Languages." *Minzu Yuwen* 4 (1982) : pp. 48-58.

\_\_\_\_\_. "An Analysis of the Corresponding Relationship of the Tones between Kam Language and Lao Writing." *Minzu Yuwen* 1(1985) : pp. 29-32.

\_\_\_\_\_. "A Comparative Study on the Initial Consonants between Kam and Lao Languages." *Minzu Yuwen* 2 (1986) : pp. 34-44.

- \_\_\_\_\_. "On the Simple Vowels in Proto-Kam-Tai Language." Twentieth International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, 1987.
- Liang, Min. "A Brief Description of Dong [Kam]." Beijing : Minorities Publishing House, 1980a
- \_\_\_\_\_. "A Sketch of the Kam Language." Beijing Nationalities Press, 1980b.
- \_\_\_\_\_. "A Sketch of the Maonan Language." Beijing Nationalities Press, 1980c
- \_\_\_\_\_. "The Buyang Language." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1990a) : pp. 13-21.
- \_\_\_\_\_. "The Lachi Language." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1990b) : pp. 35-44.
- Liang, Min and Junru, Zhang. "On the Genesis and Development of Voiceless Aspirated Initial Stops in the Kam-Tai Languages." In *Current Issues in Sino-Tibetan Linguistics*, 1994 : pp. 935-941.
- Luong, Hoang. "A Glimpse at the Kadai Ethnic Communities of Vietnam : An Anthropological Study." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994) : pp. 41-57.
- Maneepong, Orapin. "A Comparative Phonological Study of Lao Song in Petchaburi and Nakhon Pathom Provinces." M.A. Thesis. Mahidol University, 1987.
- Matisoff, J.A. "Proto-Hlai Initials and Tones : A First Approximation." Paper prepared for Austro-Tai Workshop, 19<sup>th</sup> Sino-Tibetan Conference, Ohio State University, September 11, 1986.
- Meizhen, Luo. "The Original Cultural Relationship Between Tai and Thai-According to the Study of Their Languages." Proceedings of the 4<sup>th</sup> International Conference on Thai Studies, Vol. III. Institute of Southeast Asian Studies Kunming, China (1990) : pp. 19-27.
- Mikami, N. "On the Phonological Correspondence of Phuthai and Standard Thai." In *Reports of the Institute of Cultural and Linguistic Studies*, No.14 (1982) : pp. 229-252. Tokyo : Keio University.
- Miller, Roy Andrew. "Phonology of the Thai Dialect of Nakhonsithammarat." *Orbis* 5 (1956) : pp. 250-8.
- Osatananda, Varisa. "Acoustic Measurement of Three Tones in Vientian Lao." Proceedings of the International Conference on Tai Languages & Cultures, in Honor of the Sixth Cycle of Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana. Bangkok : Thammasat University (1995) : pp. 73-102.
- \_\_\_\_\_. "Tone in Vientiane Lao." Ph.D. Dissertation. The University of Hawaii, 1997.
- Ostapirat, Weera. "Proto-Hlai Vowel System." M.A. Thesis. Mahidol University, 1993.

- \_\_\_\_\_. "Speculations on Proto Kam-Sui Breathy Sounds." In Jerold A. Edmondson(ed.) *Kadai : Discussion in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994a) : pp. 79-87.
- \_\_\_\_\_. "Two Series of Proto Kam-Sui Preglottalized Nasals." In Jerold A. Edmondson(ed.) *Kadai : Discussion in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994b) : pp. 89-92.
- Oshika, Beatrice T. "The Kam-Sui-Mak and Northern Tai Languages." In T.W. Gething and Nguyen Dang Liem (eds.) *Tai Studies in Honor of William J. Gedney (Papers in South-East Asian Linguistics No.6. Pacific Linguistics Series A 52* (1979) : pp. 125-141. Canberra : Australian National University.
- Ouyang, Jeuya. "The Position of the Li (Hlai) Language in the Zhuang-Dong Language Family." Paper presented at the 15th International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, 1982.
- Ouyang, Jeuya, and Zheng, Yiqing. "Research and Survey of the Hlai languages." Beijing : China Social Sciences press, 1983a.
- \_\_\_\_\_. "Research and Survey of the Li languages." Beijing : China Social Sciences press, 1983b.
- Pantupong, Woranut. "Some Phonetic Notes on Thai Yuan." *Pasaa* 6 : 1,2. Bangkok: CIEL, 1976 : pp. 126-143.
- Petsuk, Rasi. "General Characteristics of the Khun Language." M.A. Thesis, Mahidol University, 1978.
- Pimpa, Wirat. "A Tonal Comparison of Northeastern Thai Dialects in Khon Kaen Province." M.A. Thesis, Mahidol University, 1986.
- Ploykaew, Pornsawan. "The Phonological Description of Lue in Chiangrai Province." M.A. Thesis, Mahidol University, 1985.
- Poo-Israkij, Orawan. "The Phonology of Tai Yai at Amphoe Mae La Noi, Mae Hong Son Province." M.A. Thesis, Mahidol University, 1985.
- Qixu, Pan. "The Historical and Cultural Relations between the Zhuang, the Lao and the Thai in the Light of Linguistics." *Proceedings of the 4<sup>th</sup> International Conference on Thai Studies*, Vol. III. Institute of Southeast Asian Studies Kunming, China (1990) : pp. 28-38.
- Quan, Yang. "Developmental Tendencies in Kam Phonology." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies Beyond Tai*. The Summer Institute of Linguistics, (1988) : pp. 27-42.
- Ryuichi, Kosaka. "A Phonology of the Bu Dai (Thu Lao) Language." *Journal of Asian and African Studies* 53. Institute for the Study of Languages and Cultures of Asia and



- Africa (1997) : pp. 137-153.
- Shaomian, Lin. "Questions Concerning the Affiliation of the Lachi." In Jerold A. Edmonson (ed.) *Kadai : Discussion in Kadai And SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994) : pp. 59-78.
- Shi, Lin. "Sound Change and Tone Sandhi Phenomena in the Kam Language." *Minzu Yuyan* 5(1983) : pp. 44-47.
- Snyder, Wil C., and Tianqiao, Lu. "Wuming Zhuang Tone Sandhi : A Phonological, Syntactic and Lexical Investigation." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : The Tai Branch*. The Summer Institute of Linguistics and The University of Texas (1997) : pp. 107-140.
- Solnit, David B. "The Position of Lakkia within Kadai." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies beyond Tai*. Arlington : Summer Institute of Linguistics and The University of Texas at Arlington Publications in Linguistics (1988) : pp. 219-238.
- \_\_\_\_\_. "The Nasal and Fricative Initials of the Li Languages : A New Type of Conditioning for Tonal Partition?" Paper presented at the 15<sup>th</sup> International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, Beijing, August, 1982.
- Srisukkho-Hook, Saowarak. "Using Authentic Script to Teach Thai." *Proceedings of the International Conference on Tai Languages & Cultures, In Honor of the Sixth Cycle of Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana*. Bangkok : Thammasat University (1995) : pp. 176-188.
- Strecker, David. "Gedney's Puzzle in Kam-Sui." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies Beyond Tai*. The Summer Institute of Linguistics (1988) : pp. 107-128.
- Sungkep, Tanakorn. "A Phonological Study of Lao Ngao with Comparisons to Five Tai Dialects." M.A. Thesis, Mahidol University, 1983.
- Taengko, Jiraphon. "A Tonal Comparison of Tai Dialects in Loei Province." M.A. Thesis, Mahidol University, 1987.
- Tanlaput, Anirut. "Tonal Variation of Lampang Kham Muang." M.A. Thesis, Mahidol University, 1988.
- Tisapong, Areeluck. "A Phonological Description of the Kaloeng Language of Ban Dong Ma Fai, Sakon-Nakhorn." M.A. Thesis, Mahidol University, 1985.
- Tingsabath, Kalaya. "A Phonetic Description of Tai Nong." *Pasaa* 6 :1&2 (1976). Bangkok: CIEL : pp. 159-175.

- Thongphiew, Uirat. "A Phonological Comparison of Roi-et Thai and Vientiane Lao." M.A. Thesis, Mahidol University, 1989.
- Van Ma, Hoang. "The Sound System of the Tay language of Cao Bang Province, Vietnam." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : The Tai Branch*. The Summer Institute of Linguistics and The University of Texas (1997) : pp.221-233.
- Wang, Jun. "Sketches of Kam-Tai Languages." Beijing : Minorities Publishing House, 1984.
- \_\_\_\_\_. "A Brief Description of the Zhuang-Dong Languages". Beijing : Minorities Publishing House, 1984.
- Wang, Jun, and Zheng, Guoqiao. "A Brief Description of the Mulao [=Mulam] Language." Beijing : Minorities Publishing House, 1980.
- Wang, Stephen S. "Phonology of Chinese Loanwords in a Northern Tai Dialect." Unpublished Ph.D. Dissertation, University of Washington, 1966.
- Wei, Wang. "The Sound System of the Bouyei Language and Its Special Features." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : The Tai Branch*. The Summer Institute of Linguistics and The University of Texas (1997) : pp.147-160.
- Weidert, Alfons. *Tai-Khamti Phonology and Vocabulary*. Wiesbaden : Franz Steiner Verlag , 1977.
- \_\_\_\_\_. "Die Rekonstruktion des Tonsystems des Ahom." *Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft* 129 (1979) : pp. 321-334.
- Williams, Gwyn. "Linguistic Variation in Tai-Lue." M.A. Thesis, University of Auckland, 1986.
- \_\_\_\_\_. "Tonal Variation in Lue and Yong of Northern Thailand." *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์* ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2532) : หน้า 59-85.
- Yangxian, Luo. "Negation in the Tai Languages in Historical-Comparative Perspective." *Proceedings of the International Conference on Tai Languages & Cultures : In Honor of the Sixth Cycle of Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana*. Bangkok : Thammasat University (1995) : pp. 39-45.
- Yaohong, Long. "A Phonological Comparison of Kam and Gelao as Well as the Historical Relation between the Kam and the Gelao." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussion in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington, (1994) : pp. 23-39.
- Yizhi, Wang (Jun, Wang). "The Origin of the Dai Nationality." *Proceedings of the 4<sup>th</sup> International Conference on Thai Studies*, Vol. III. Institute of Southeast Asian Studies Kunming, China, ( 1990) : pp. 1-18.
- Yu, Cuirong. "A Brief Description of Bouyei." Beijing Minorities Publishing House, 1980.
- Zhang, Yuansheng and Wei Xinyun. "Regional Variants and Vernaculars in Zhuang." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Kadai : Comparative Kadai : The Tai Branch*. The

Summer Institute of Linguistics and The University of Texas at Arlington (1997) : pp. 77-96.

Zheng, Guoqian. "The Influences of Han on the Mulam Language". In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies Beyond Tai*. The Summer Institute of Linguistics (1988) : pp.167-177.

## 2.2 คำและประโยค (ระบบหน่วยคำและวากยสัมพันธ์)

### 2.2.1 การประเมินสถานภาพ

#### 2.2.1.1 วิเคราะห์ ติความผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัย

##### ● กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

งานประเภtnี้นส่วนใหญ่อาศัยแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์โครงสร้าง (Structural Grammar) ซึ่งมุ่งศึกษาภาษาจากรูปภาษาที่ปรากฏ งานศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่น และภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศส่วนใหญ่ใช้แนวคิดของ ศ.ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ เช่น ภาษานครไทย (พิมพ์พรรณ 2527), การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลห้วยก่อ อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี (จารุวรรณ 2535), การศึกษาลักษณะของภาษาลาวครั่งที่ตำบลห้วยค้อน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม (จินดา 2529), คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัดฉะเชิงเทรา (วรรณ 2528), ลักษณะของภาษาไทยใหญ่ (ได้อ้อ) ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (วรรณ 2526), การจำแนกคำในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น (พงศ์ศิริ 2525), หมวดคำในภาษาเชียงใหม่ (อยู่เคียง 2520) ภาษาไทยกลุ่มอื่น เช่น คำซ้ำในภาษาจ้วงเต๋อเป่า (เหม็ง 2529) นอกจากนี้มีการศึกษาที่อาศัยแนวคิดของแทกมิมิกส์ (Tagmemics) เช่น *Clause and Sentence in Nung, a Thai Language of Vietnam* (Freiberger 1970), *The Syntax of Tho, a Tai Language of Vietnam* (Day 1966) ซึ่งทั้งสองแนวคิดนี้ต่างก็อยู่ในกลุ่มเน้นโครงสร้างเช่นเดียวกัน อีกทั้งมีการศึกษารูปประโยค(วากยสัมพันธ์)และกริยาเรียง โดยอาศัยแนวคิดอรรถศาสตร์เพิ่มพูน(Generative Semantics Approach) มีการศึกษาที่ใช้แนวคิดประสมในการวิเคราะห์ เช่น ระบบไวยากรณ์ภาษาลุงโจว (จันทร์ 2526) ที่ใช้แนวคิดของ บรรจบ พันธุเมธา (2515) ในการศึกษาจำแนกคำ และอาศัยแนวคิดของพระยาอุปกิตศิลปสาร (2511) ในการศึกษาการเรียงคำและรูปประโยค และการศึกษาเรื่อง "การศึกษาคำลงท้ายในภาษาถิ่นศรีสะเกษ (ชนิษฐา 2524) ใช้เกณฑ์ประสมระหว่าง Peyasantiwong, P. (1981) และของ Bhamoraput, A. (1972) และ *Clauses and Cases in English and Southeast Asian Languages (Burmese, Cambodian, Cantonese, Lao, Thai and Vietnamese) in Contrast* (Nguyen 1974) ใช้แนวคิดของแทกมิมิกส์ (Tagmemics) และของไวยากรณ์ปริวรรตในการศึกษา อย่างไรก็ตามก็พบว่า มีการศึกษาบางชิ้นที่ศึกษาลักษณะภาษาโดยไม่มีกรอบทฤษฎีภาษาใด ๆ รองรับ โดยมุ่งเน้นพรรณนาและอธิบายลักษณะภาษาเป็นสำคัญ เช่น *The New*



Encyclopedia Britannica Vol.17 : Tai Languages, ภาษาจ้วง-เต๋อเป่า (ปราวน์ 2529), ภาษาผู้ไทย (วิไลวรรณ 2520), ภาษาแสก (วิไลวรรณ 2520), ลักษณะนามในภาษาจ้วง (ดุฎิพร 2538)

งานส่วนใหญ่เป็นการศึกษาภาษาใดภาษาหนึ่ง หรือภาษาถิ่นใดถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ยังมีงานบางชิ้น (ซึ่งเป็นส่วนน้อย) ที่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบ เช่น คำลักษณะนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี (อรุณี 2529), การเปรียบเทียบระบบการเรียงคำในภาษาไทยนึ่งกับภาษาไทยมาตรฐาน (เอกิง 2525), การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณะนามในภาษาไทยเชียงใหม่กับ ภาษากองเทพา (กันทิมา 2526) และ *Clauses and Cases in English and Southeast Asian Languages (Burmese, Cambodian, Cantonese, Lao, Thai and Vietnames) in Contrast* (Nguyen 1974)

#### ● ทิศทาง แนวทาง และวิธีการศึกษา

งานที่พบส่วนใหญ่เป็นการศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากผู้บอกภาษา (informant) ซึ่งไม่ใช่ผู้วิจัย การเก็บข้อมูลมี 2 ลักษณะ คือ ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาในพื้นที่ที่ใช้ภาษานั้น เช่น การจำแนก คำในภาษาถิ่นขอนแก่น (พงศ์ศิริ 2525), การศึกษาคำลงท้ายในภาษาไทยพวน (นิรมล 2540), ลักษณะ ภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี (รัชนี 2536), การศึกษาคำลงท้ายในภาษาลาวครั้ง (วัลลียา 2534) หรือจากผู้บอกภาษานอกพื้นที่ที่ใช้ภาษา คือ *The Syntax of Tho, a Tai Language of Vietnam* (Day 1966), *General Characteristics of the Khun Language* (Petsuk 1978) ผู้บอกภาษามีจำนวนแตกต่างกัน ไป งานบางชิ้นใช้ผู้บอกภาษาคนเดียว คือ *The Syntax of Tho, a Tai Language of Vietnam* (Day 1966), *General Characteristics of the Khun Language* (Petsuk 1978) แต่ส่วนใหญ่ใช้ผู้บอกภาษามากกว่าหนึ่ง คน และผู้บอกภาษามีทั้งเพศหญิงและเพศชาย เช่น คำลักษณะนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี (อรุณี 2529), คำลงท้ายในภาษาลาวโขง (อัญชนา 2537), ส่วน ประกอบเสริมประโยคในภาษาถิ่นอีสาน (ยุบล 2526) ในเรื่องเกณฑ์การคัดเลือกผู้บอกภาษานั้นส่วนใหญ่ เป็นไปตามเกณฑ์ของการวิจัยภาษาศาสตร์ภาคสนาม อย่างไรก็ตามก็ยังมีงานศึกษาบางชิ้นที่เป็นงานวิจัยเอกสาร อาศัยข้อมูลจากเอกสารหรือสิ่งตีพิมพ์ เช่น นิทานพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียมประเพณี เพลงพื้นเมือง หนังสือ ไวยากรณ์ภาษา พจนานุกรม 2 ภาษา เป็นต้น อาทิการศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณะนามในภาษาไทยเชียงใหม่กับ ภาษากองเทพา (กันทิมา 2526), เปรียบเทียบระบบการเรียงคำในภาษาไทยนึ่งกับภาษาไทยมาตรฐาน (เอกิง 2525) งานบางชิ้นไม่กล่าวถึงวิธีการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษากล่าวถึงเฉพาะผลการศึกษาซึ่งน่าจะเนื่องมา จากวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษา ซึ่งมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับตัวภาษาเป็นสำคัญ เช่น *A Lao Grammar for Language Learners* (Wright 2537), ภาษาผู้ไทย (วิไลวรรณ 2529)

#### ● ประเด็นและคำถามหลัก แบ่งตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้จัดวางไว้ดังนี้

ก. ระบบไวยากรณ์ภาษา ศึกษาทั้งระบบเสียง คำ ประโยค และงานบางชิ้นรวมทั้งความหมาย ด้วย เป็นการศึกษให้เห็นภาษาในภาพรวมทั้งระบบ

- ระบบคำ ศึกษาประเภทของหน่วยคำในภาษา โครงสร้างหน่วยคำ การสร้างคำ

- วลีและประโยค หมวดคำ ศึกษาหมวดคำ/ประเภทของคำ การเรียงคำในวลี ประเภทของวลี การเรียงคำในประโยค รูปประโยค ชนิดของประโยค เป็นต้น

งานการศึกษาในลักษณะนี้ที่พบ เช่น ภาษาลาว (*A Lao Grammar for Language Learners* (Wright 2537)), ภาษามูหล่าว/มูหล่า (*An Outline Grammar of Mulao* (Jan & Guoqiao 1993)) ภาษา

ลาวครั้ง (การศึกษาลักษณะของภาษาลาวครั้งที่บ้านล้วยค้ำ อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม (จินดา 2529)), ภาษาลาวแง้ว (ลักษณะภาษาลาวแง้วที่บ้านลือทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี นงนุช 2527)) ภาษาไทย/ลาวพวน (การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวน ที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี (จารุวรรณ 2524)), การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่บ้านลือทองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก (ชลลดา 2534), ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี (รัชนี้ 2536)), ภาษาไทลื้อ (ลักษณะของภาษาไทลื้อที่บ้านลือป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน (นิภา 2529)), ภาษาย้อ(ญ้อ) (ลักษณะภาษาย้อ (ญ้อ) ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี (ศรีพิน 2529)), ภาษา นครไทย (ภาษานครไทย (พิมพ์พรรณ 2527)), ภาษานุง (Nung Grammar (Saul 1980)), ภาษาผู้ไทย (ภาษาผู้ไทย (วิไลวรรณ 2520)), ภาษาแสก (ภาษาแสก (วิไลวรรณ 2519)), ภาษาชิน (General Characteristics of the Khun Language (Petsuk 1978)), ภาษาไทยยวน (ภาษาไทยยวนที่บ้านลือท้าวช้าง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี (เสนห์ 2521)), ภาษาไทใหญ่(ได้อ้อ) (ลักษณะของภาษาไทยใหญ่ (ได้อ้อ) ที่ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (วรรณ 2526)), ภาษาลุงโจว (ระบบไวยากรณ์ของภาษาลุงโจว (จันทร์ 2526))

ข. การศึกษาลักษณะเฉพาะบางประการของภาษา เช่น

- การศึกษาลักษณนาม เช่น คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี (อรุณี 2529), การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นกับภาษากรุงเทพฯ (กัณทิมา 2526), ลักษณนามในภาษาไทยโคราชที่บ้านบึงทับปรวงค์ ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัด นครราชสีมา (นฤมล 2528), ลักษณนามในภาษาจ้วง (ศุภวิพร 2538), ลักษณนามในภาษาจ้วงอุหมิง (ปราณี 2529), Classifiers in Nung (Saul 1965)

- การศึกษาเรื่องคำและประโยค ได้แก่ คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัด ฉะเชิงเทรา (วรรณ 2528), เปรียบเทียบระบบการเรียงคำในภาษาไทยนุงกับภาษาไทยมาตรฐาน (เดกิง 2525), The Syntax of Tho : a Tai Language of Vietnam (Day 1966), ภาษาไตหย่า (Tai Ya Morphology (เรืองเดช 2525)

- การศึกษาคำประสม เช่น ภาษาลาว ภาษาไทยถิ่นต่างๆ ภาษาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย (ดูในหัวข้อการศึกษาลักษณนาม และประเด็น คำถามหลัก)

- การศึกษาคำซ้อน-คำซ้ำ เช่น ภาษาจ้วง คำซ้ำในภาษาจ้วงเต๋อเป่า (เหมิง 2529), Rhyme, Reduplication, ect. In Lao (Roffe 1975), Some Observations on Restricted Intensifiers in Northern Thai (Schoval 1970) และเช่นเดียวกับการศึกษาคำประสม

- การศึกษาคำลงท้าย เช่น คำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง (อัญชนา 2537), การศึกษาคำลงท้าย ในภาษาถิ่นศรีสะเกษ (ชนิษฐา 2524), การศึกษาคำลงท้ายในภาษาลาวครั้ง (วัลลิมา 2534), การศึกษาคำ ลงท้ายในภาษาพวน (นริมล 2540)

- การศึกษาการจำแนกหมวดคำ/ประเภทของคำ เช่น ภาษาถิ่นขอนแก่น ภาษาลุงโจว เช่น การ จำแนกคำในภาษาถิ่นขอนแก่น (พงศ์ศิริ 2525), หมวดคำในภาษาไทยถิ่น (อยู่เคียง 2520)



- การศึกษาคำศัพท์ เช่น การศึกษาเรื่องคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช (ชูชีพ 2532), การศึกษาการกระจายของคำศัพท์ในจังหวัดเลย (สุภาวดี 2531) (การศึกษาเรื่องคำศัพท์และภูมิศาสตร์คำศัพท์ในภาษา ซึ่งมีได้อยู่ในขอบเขตที่กำหนดของการศึกษาในครั้งนี้)

- การศึกษารูปแบบประโยคแบบต่างๆ การศึกษาโครงสร้าง กริยาเรียง เช่น ภาษาไทดำ ภาษาลาว เช่น Clause and Sentence in Nung, a Thai Language in Vietnam (Freiberger 1970), Submissive Verbs as Adversatives in Some Asian Languages (Clark 1974)

- การศึกษาส่วนของประโยค เช่น ส่วนประกอบประเภทเสริมประโยคในภาษาถิ่นอีสาน (ยุบล 2526), ส่วนเสริมท้ายคำกริยาและคุณศัพท์ในภาษาจ้วงหฺว้างเจียง (จิน 2529)

- การศึกษาส่วนของกริยา เช่น คำขยายกริยาในภาษาถิ่นลำพูน (จิราภรณ์ 2527)

ค. ตำราสอนภาษา เป็นงานที่แสดงระบบไวยากรณ์ของภาษา โดยมีจุดประสงค์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษา เช่น ภาษาลาว (A Lao Grammar for Language Learners (Wright 2537)

#### ● ขอบเขตและความลุ่มลึก

ขอบเขตที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเพื่อให้เห็นลักษณะทั่วไปของภาษาเป็นสำคัญ จัดได้ว่าเป็นการวิจัยขั้นพื้นฐานเพื่อศึกษาองค์ความรู้ด้านภาษา การใช้แนวคิดทฤษฎีค่อนข้างตรงไปตรงมา เช่น ในการใช้ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง ก็จะยึดกรอบที่ใช้เป็นแนวอย่างเคร่งครัด มีการนำทฤษฎีหลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกันบ้าง แต่งานลักษณะนี้มีน้อย (ดู 2.2.1.1 และข้อ ก. (ประเด็นและคำถามหลัก)

งานการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาแนวกว้าง ไม่มีความลุ่มลึก การเสนองานก็เป็นเชิงพรรณนาอย่างกว้างๆ เพื่อแสดงลักษณะภาษาโดยทั่วไป เช่น อธิบายถึงส่วนประกอบของหน่วยคำและคำแสดงให้เห็นวลีและประโยคความมีการเรียงคำอย่างไรบ้าง หรือประโยคแบบต่างๆ มีโครงสร้างอย่างไร เป็นต้น อาจมีงานที่ศึกษาภาษาเฉพาะเรื่อง เช่น การศึกษาคำซ้ำ คำซ้อน คำประสม คำลงท้าย ลักษณะนาม การจำแนกคำ รูปประโยคแบบต่างๆ โครงสร้างกริยาเรียง ที่มีความลุ่มลึกบ้าง แต่งานประเภทนี้มีน้อย (ดูข้อ ข. ประเด็นและคำถามหลัก)

#### ● สารของข้อค้นพบที่สำคัญ มีดังนี้

ก. ภาษาและกลุ่มภาษาที่มีการศึกษา

พบที่มีการศึกษาในระดับคำและประโยคโดยเฉพาะในภาษากลุ่มไท(Tai)มากที่สุด พบการศึกษาภาษากลุ่มกะได(Kadai)รองลงมา ส่วนในภาษากลุ่มก้า-ส่วย(Kam-Sui)และภาษากลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรอยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3 พบการศึกษาในระดับนี้เพียงเล็กน้อย

1.1 กลุ่มภาษาไท(Tai) ที่มีการศึกษาค้นคว้า แบ่งตามสาขาดังนี้

ก. ไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Tai) พบการศึกษาด้านคำและประโยคในภาษาไทยถิ่น (ไม่รวมภาษาไทยกลางหรือไทยมาตรฐาน) ที่มีการศึกษาค่อนข้างกว้างขวาง ได้แก่ ภาษาถิ่นอีสาน เช่น ภาษาถิ่นศรีสะเกษ ภาษาถิ่นขอนแก่น ภาษาถิ่นเหนือ เช่น ภาษาถิ่นเชียงใหม่ ภาษาถิ่นลำพูน ภาษานครไทย นอกจากนี้ยังพบภาษาตระกูลไทที่ใช้ในประเทศไทย อาทิ ภาษาผู้ไท (จ.นครพนม) ภาษาไทย/ลาวพวน (จ.ลพบุรี จ.ปราจีนบุรี จ.สุพรรณบุรี จ.นครนายก) ภาษาลาวครั่ง (จ.นครปฐม) ภาษาลาวเวียง (จ.ฉะเชิงเทรา) ภาษาลาวแฉว (จ.สิงห์บุรี) ภาษาไทใหญ่ (ได้อ้อ) (จ.เชียงราย) ภาษาไทลื้อ (จ.น่าน) ภาษาไทยยวน (จ.สระบุรี) ภาษาอ้อ(ญ้อ) (จ.ปราจีนบุรี)

ภาษาอื่นๆนอกประเทศไทยที่มีผู้ศึกษาไว้ คือ ภาษาลาว ภาษาไทลื้อในประเทศจีน ภาษาไทเขิน/ชิน และภาษาไทดำ

จากการศึกษาพบว่า ภาษาที่มีการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด คือ ภาษาถิ่นในประเทศไทย รองลงมา คือ ภาษาลาว

ข. ไทสาขากลาง(Central Tai) พบการศึกษาภาษาจ้วง ภาษาไท และภาษานุง ที่มีการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด คือ ภาษานุงและภาษาจ้วง

ค. ไทสาขาเหนือ(Northern Tai) พบเอกสารภาษาแสกภาษาเดียว

จะเห็นได้ว่าภาษากลุ่มไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้มีหลักฐานการศึกษาค้นคว้ามากกว่าอีก 2 กลุ่ม

1.2 กลุ่มก้า-สูย (Kam-Sui) ภาษาที่มีการศึกษามากที่สุดในกลุ่มนี้ได้แก่ ภาษามูหล่าว/มูหล่า (Mulao/Mulam) มีการศึกษาภาษาดง/ก้า (Dong/Kam) และภาษาอ้ายหมัก (Ai-Mak) เล็กน้อย

1.3 กลุ่มกะได (Kadai) ที่มีการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

ภาษาเกหยาง(Ge-Yang) ภาษาละจี(Lachi) ภาษาเอ(E) ภาษาบูเปี้ยว (Bu Biao) ภาษาบูหยาง(Bu Yang) ภาษาเกือหล่าวขาว(White Gelao)

1.4 กลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรจะอยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3 (No definite classification) พบการศึกษาเพียงภาษาเดียว คือ ภาษาเป(Be Language)

ข. ลักษณะทางภาษาที่มีการศึกษา

- ลักษณะทั่วไปของไวยากรณ์ภาษาไทต่างๆ (เสียง-คำ-ประโยค-ความหมาย) ในส่วนของระบบคำและประโยคทำให้ทราบลักษณะเกี่ยวกับคำ โครงสร้างคำ การสร้างคำ ประเภทของคำ การจำแนกคำ ในส่วนของวลีและประโยค ทำให้ทราบส่วนประกอบและลักษณะการเรียงคำในวลีและประโยค ประเภทของวลี รูปประโยค ชนิดของประโยค เป็นต้น

- ลักษณะเฉพาะของภาษาในบางลักษณะ เช่น ลักษณะนาม คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำลงท้าย การจำแนกคำ รูปประโยคแบบต่างๆ ส่วนประโยคบางลักษณะ โครงสร้างกริยาเรียง การศึกษากริยาบางประเภท เป็นต้น

2.2.1.3 เปรียบเทียบโดยเน้นเรื่องกรอบความคิด ทิศทาง แนวทาง วิธีการศึกษาของกลุ่มผู้ศึกษา ซึ่งเป็นนักภาษาและภาษาศาสตร์ชาวตะวันตกและตะวันออกกว่ามีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ในประเด็นใดบ้าง

สิ่งที่พบมีดังนี้

● นักภาษาศาสตร์ไทยส่วนใหญ่ใช้ทฤษฎีไวยากรณ์เน้นโครงสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดของ ศ.ดร.วิจิตร ญานพวงศ์ หรือหากไม่ใช้แนวคิดทฤษฎีก็ใช้วิธีพรรณนาในการศึกษา

ส่วนนักภาษาศาสตร์ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ใช้แนวคิดของแทคมิมิคส์ ไวยากรณ์ปริวรรต มีการใช้ทฤษฎีการก (Case Grammar) และทฤษฎีอรรถศาสตร์เพิ่มพูนบ้าง แต่เป็นส่วนน้อย

● ข้อมูลที่นำมาศึกษาส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาในชุมชนที่ใช้ภาษาจริง ๆ มีส่วนน้อยที่เก็บข้อมูลในชุมชนที่ไม่ใช้ภาษาที่ศึกษา หรือเก็บข้อมูลจากเอกสาร

### 2.2.1.3 ประเมินกระบวนการทัศน์โดยรวม

จากการศึกษางานการศึกษาด้านนี้ที่มีอยู่ พบว่ามีข้อดีและข้อด้อย ดังนี้

- ข้อดี มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาไทยอย่างมีระบบ มีการศึกษาภาษา

กลุ่มไทกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะภาษากลุ่มไทสาขตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะส่งผลและเป็นแนวทางในการศึกษาภาษากลุ่มนี้ต่อไป ในเชิงลุ่มลึกและให้ความหลากหลายทั้งในเชิงร่วมสมัย (Synchronic) และต่างสมัย (Diachronic) และได้มองเห็นว่ามีภาษาใดที่ได้ศึกษามากแล้ว และมีสิ่งใดในภาษาใดที่ควรจะศึกษาต่อไป นอกจากนี้ทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของภาษากลุ่มนี้ ตลอดจนทราบลักษณะเฉพาะบางประการเฉพาะกลุ่ม

- ข้อด้อย สำหรับข้อด้อยพบว่า

ก. การศึกษาเน้นภาษากลุ่มไทสาขตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนกลุ่มไทสาขาเหนือและกลุ่มภาษาไทยกลางยังศึกษาค้นคว้ากันน้อยมาก พบการศึกษาภาษากลุ่มกะได(Kadai)รองลงมา และพบการศึกษาส่วนในภาษากลุ่มก้า-สูย(Kam-Sui) เพียงเล็กน้อย ภาษากลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรอยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3 พบเพียงภาษาเดียว

ข. แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ยังไม่หลากหลาย งานศึกษาส่วนใหญ่ใช้กรอบความคิดที่จำกัด มีการยึดแนวคิดอย่างเคร่งครัด เช่น ในการยึดแนวคิดของ ศ.ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ ก็กล่าวถึงรายละเอียดเช่นเดียวกับการศึกษาของ ศ.ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ ซึ่งศึกษาภาษาไทยกลาง/มาตรฐาน เช่น การศึกษาเรื่องคำกึ่งกล่าวถึง การสร้างคำ ได้แก่ คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน หรือหมวดคำกึ่งกล่าวถึง คำหมวดต่างๆ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ไม่มีการนำแนวคิดมาปรับหรือประยุกต์ตามความเหมาะสม หรือไม่พบวิธีการวิเคราะห์แนวใหม่ เช่น การศึกษาคำประสม คำซ้ำ คำซ้อนในลักษณะที่ลึกซึ้ง หรือการศึกษาการสร้างคำด้วยแนวคิดสมัยใหม่แต่อย่างใด

ค. วิธีการเก็บข้อมูลภาษา เพื่อนำมาศึกษาส่วนใหญ่อาศัยการเก็บข้อมูลจากผู้ออกภาษา ซึ่งส่วนหนึ่งศึกษาในชุมชนที่ใช้ภาษา แต่อีกส่วนหนึ่งศึกษาภาษาในชุมชนต่างถิ่น การนำผู้ออกภาษามาให้ข้อมูลในห้องหรือสถานที่ที่ขาดบริบทการใช้ภาษา จะทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เที่ยงตรง และทำให้ผลการวิเคราะห์ขาดความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้จำนวนผู้ออกภาษาที่ใช้มักจะอยู่ระหว่าง 1-3 คน ซึ่งนับว่าค่อนข้างน้อย และขาดความหลากหลาย

ง. ความลุ่มลึกยังพบน้อย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในเชิงระนาบ พิจารณาลักษณะโดยทั่วไป และเป็นการวิจัยขั้นพื้นฐาน ซึ่งในจุดนี้อาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการต่อไปนี้

- การศึกษาด้านนี้ยังน้อยหรือไม่มีเลย ในระดับต้นจึงเป็นการศึกษาที่ปูความรู้พื้นฐาน
- ผู้วิจัยขาดพื้นฐานความรู้ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
- แนวคิดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์บางทฤษฎี โดยเฉพาะทฤษฎีสมัยใหม่ส่วนใหญ่

ศึกษาภาษาในสภาพที่เป็นนามธรรม มุ่งศึกษาลักษณะภาษาที่เป็นสากลหรือที่สะท้อนให้เห็นกระบวนการทางสมอง และสติปัญญา ซึ่งอาจเกินความจำเป็นหรือความต้องการของสภาพของชุมชนที่ใช้ภาษาเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสังคมที่ยังไม่พัฒนาเต็มที่ นักภาษาศาสตร์ท้องถิ่นจึงมุ่งศึกษาในระดับที่น่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ และใช้แนวคิดที่ยึดรูปภาษาที่ปรากฏเป็นหลัก ทำให้เห็นลักษณะภาษาที่เป็นรูปธรรม



- นักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่ (โดยเฉพาะนักภาษาศาสตร์ชาวตะวันตก) ไม่ให้ความสนใจและความสำคัญต่อภาษากลุ่มนี้ ที่สนใจก็ยังมีน้อย

- ขั้นตอนและกระบวนการในการเตรียมการ และการเก็บข้อมูลค่อนข้างสลับซับซ้อนและใช้เวลานาน ตลอดจนมีปัญหาเรื่องความปลอดภัย ซึ่งทำให้นักภาษาศาสตร์ที่สนใจจะศึกษาภาษากลุ่มนี้ไม่สามารถดำเนินการได้

- ขาดเงินทุนที่สนับสนุน หน่วยงานที่สนับสนุนงานวิจัยด้านภาษาศาสตร์ยังมีน้อย เนื่องจากมองว่าการศึกษาด้านนี้มีความสำคัญน้อยกว่าการศึกษาด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ หรือเกี่ยวข้องกับความกินดีอยู่ดีของกลุ่มชน

- ข้อมูลเบื้องต้น/พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาเหล่านี้มีน้อยหรือไม่มีเลย

## 2.2.2 การสังเคราะห์ สรุปผลและเสนอแนะ

### 2.2.2.1 สรุปการประมวล วิเคราะห์ ตีความและประเมินกระบวนการทัศน์โดยรวม

ในการศึกษาผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านภาษาและภาษาศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย และภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายกับคนไทในระดับคำและประโยค ได้อาศัยเอกสารที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่มีอยู่ และที่ค้นคว้าได้ในเวลาอันจำกัดจำนวนประมาณ 70 ชิ้น ส่วนใหญ่เป็น การศึกษาของนักภาษาและภาษาศาสตร์ชาวไทย และเป็นการศึกษาที่จัดทำขึ้นในประเทศไทย ประเภทของ ผลงานเป็นวิทยานิพนธ์ไทยมาก รองลงมาได้แก่ บทความ และที่เป็นหนังสือมีน้อยมาก

ภาษาที่ศึกษาจัดตามกลุ่มเป็น กลุ่มไท (Tai) ซึ่งจัดแบ่งเป็นไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้ ไทสาขากลาง และไทสาขาเหนือ กลุ่มกะได (Kadai) กลุ่มก้า-สูย (Kum-Sui) และกลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรอยู่ในกลุ่ม 1/2/3 พบว่ามีการศึกษาภาษากลุ่มไทมากที่สุด โดยเฉพาะภาษากลุ่มไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้มากกว่าภาษาไทกลุ่มอื่น การศึกษาภาษากลุ่มกะไดพบรองลงมา การศึกษาภาษากลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรอยู่ในกลุ่มที่ 1/2/3 พบเพียงภาษาเดียว ส่วนการศึกษาภาษากลุ่มก้า-สูยไม่พบแต่อย่างใด

ในบรรดาผลงานการศึกษาที่พบเป็นการศึกษาถึงระบบไวยากรณ์ภาษาและภาษาถิ่น ซึ่งรวมการศึกษาระบบเสียง คำ ประโยค และบางชิ้นรวมการศึกษาด้านความหมายด้วยเป็นส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาถึงภาพรวมของระบบภาษา เป็นการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ออกภาษา (3-6 คน) ในสถานการณ์ที่มีการใช้ภาษา ผู้วิจัยศึกษาภาษาโดยเข้าไปอยู่ในชุมชนที่มีการใช้ภาษาจริง มีที่ศึกษาจากผู้ออกภาษาเพียงคนเดียว หรืออาศัยข้อมูลจากตนเองในฐานะเจ้าของภาษา หรือมีการเก็บข้อมูลนอกสถานการณ์การใช้ภาษาบ้างแต่น้อย ระเบียบวิธีในการเก็บข้อมูลดำเนินตามระเบียบวิธีวิจัยภาคสนามทางภาษาศาสตร์ การศึกษาบางชิ้นเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของภาษา เช่น การศึกษาลักษณนาม คำประสม คำซ้ำคำซ้อน และคำลงท้าย/หน่วยเสริมท้าย แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาใช้ทฤษฎีเน้นโครงสร้างเป็นส่วนใหญ่

#### 2.2.2.2 สังเคราะห์งานและจัดระเบียบองค์ความรู้ใหม่

การศึกษาพบว่ามีการศึกษากลุ่มโทสาชาตะวันตกเฉียงใต้มากที่สุด และส่วนใหญ่เน้นการศึกษา ระบบไวยากรณ์ภาษา (เสียง คำ ประโยค (ความหมาย)) ระบบคำศึกษาถึงประเภทหน่วยในภาษา โครงสร้างหน่วยคำ การสร้างคำ หมวดคำ วลีและประโยค ประเภทของวลี การเรียงคำในวลี การเรียงคำในประโยค รูปประโยค ชนิดของประโยค เป็นต้น

ส่วนการศึกษาลักษณะเฉพาะบางประการของภาษา ได้แก่ การศึกษาลักษณะนาม การศึกษาคำประสม การศึกษาคำซ้อน-คำซ้ำ การศึกษาคำลงท้าย การศึกษาการจำแนกคำ การศึกษารูปแบบประโยคแบบต่างๆ การศึกษาโครงสร้างกริยาเรียง นอกจากนี้มีผลงานตำราสอนภาษาที่แสดงระบบไวยากรณ์ภาษา โดยมีจุดประสงค์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษา

#### 2.2.2.3 เสนอแนะหัวข้อคำถามหรือโจทย์วิจัยใหม่ๆ รวมทั้งทิศทาง กรอบความคิดและวิธีวิจัยที่เหมาะสมในอนาคต

##### ● กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ก. เน้นโครงสร้าง ซึ่งศึกษาจากรูปภาษาที่ปรากฏ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาในเบื้องต้น

ข. ทฤษฎีอื่น เช่น Transformational Grammar, Case Grammar, Generalized Phrase Structure Grammar เป็นต้น

ค. ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เก็บข้อมูลภาษาที่ศึกษาที่เน้นธรรมชาติ ไม่ใช้การสัมภาษณ์หรือการแปลประโยคจากภาษาหนึ่งเป็นภาษาที่ศึกษา จะทำให้ผลการศึกษาที่ได้น่าเชื่อถือได้ยิ่งขึ้น

##### ● ภาษาที่ยังไม่มีการค้นคว้าและวิจัย

จากการประมวลสถานการณ์การศึกษาภาษาตระกูลไต-กะไดมาจนถึง ณ บัดนี้ พบว่ามีกลุ่มภาษาและภาษาต่างๆ ในตระกูลนี้ที่ยังไม่พบว่ามีการศึกษาค้นคว้า คือ ภาษากลุ่มก้า-ส่วยเพียงกลุ่มเดียว ส่วนในด้านภาษาที่ยังไม่พบได้แก่ ภาษาไทเหนือ ภาษาไทหัว ภาษาคนโต ภาษาบูโซ เป็นต้น

#### 2.2.2.4 ลำดับความจำเป็นเร่งด่วนในอนาคตเกี่ยวกับหัวข้อและโจทย์วิจัยที่สำคัญๆ ที่เสนอแนะ

##### ● ลักษณะภาษา

ก. การศึกษาภาษาทั้งระบบ (3.3.2.1) เพื่อจะทราบลักษณะทั่วไปของภาษาเพื่อเป็นพื้นฐานต่อการศึกษาภาษาในเรื่องอื่นๆ ในเชิงลุ่มลึกต่อไป

ข. ลักษณะเฉพาะบางประการที่จัดเป็นลักษณะเด่นของภาษากลุ่มนี้มีปรากฏการณ์ทางภาษาบางประการที่พบว่าเป็นลักษณะเด่นที่เห็นได้ทั่วไปในภาษากลุ่มนี้ จึงน่าจะมีการสนับสนุนให้มีการศึกษาภาษาที่ยังไม่มีการศึกษาเรื่องนี้ หรือหากภาษาใดมีการศึกษาในขั้นต้นแล้วก็สนับสนุนให้มีการศึกษาในเชิง

ลุ่มเล็ก ทั้งที่ใช้กรอบความคิดทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง หรือในเชิงเปรียบเทียบระหว่างแนวคิดต่าง ๆ  
ปรากฏการณ์ที่จัดเป็นลักษณะเด่นของภาษากลุ่มนี้มีดังต่อไปนี้

### 1. ระดับคำ

- คำประสม
- คำซ้ำ
- คำซ้อน
- คำลักษณนาม

### 2. ระดับประโยค

- การณ์ลักษณะ
- การเรียงคำ
- กริยาเรียง/กริยาต่อเนื่อง
- หน่วยเสริมท้าย
- หมวดยคำ/ประเภทของคำ
- การละ (Ellipsis)
- Relative Clause
- Passive Construction
- Nominalization
- Topicalization
- Left-Dislocation

ค. เนื่องจากการศึกษาด้านภาษาในระดับข้อความ (discourse) ซึ่งเป็นการศึกษาที่พิจารณาภาษาในสถานการณ์ที่มีการใช้ภาษาจริงๆ ในระดับที่สูงกว่าประโยคมิได้อยู่ในขอบเขตของการศึกษาคำนี้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การศึกษาคำนี้จำกัดขอบเขตอยู่ที่ภาษาในระดับคำและประโยค อย่างไรก็ตาม พบว่ามีงานด้านภาษาในระดับข้อความอยู่บ้าง (เช่น ภาษาไทดำ ภาษาไทลื้อ) แต่ยังมีน้อยมาก จึงน่าจะมีการศึกษาด้านนี้เพื่อให้เห็นลักษณะภาษาที่ใช้จริงๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูด (spoken language) ภาษาเขียน (written language) ภาษาโต้ตอบสนทนา (dialogue language) ภาษาโดด (monologue language) และภาษาแบบต่างๆ เช่น ภาษาเล่าเรื่อง (narrative discourse) ภาษาอธิบายความ (expository discourse) เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เห็นลักษณะของภาษาในสถานการณ์จริงที่เป็นธรรมชาติที่จะช่วยอธิบายลักษณะปรากฏการณ์ทางภาษาบางประการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เรื่องการละ (Ellipsis), การใช้รูปแทน (Pro-Form), การอ้างถึง (Reference), การย้ายที่ (Movement) เป็นต้น

ง. การศึกษาเปรียบเทียบภาษาในกลุ่ม และระหว่างกลุ่มหรือในสาขาและระหว่างสาขาในระดับคำและประโยค เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาภาษาเชิงประวัติ และเปรียบเทียบยังมีน้อยมาก

จ. การศึกษาภาษากลุ่มนี้ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดกลุ่ม/ประเภทของภาษา (Typology of Language) และลักษณะสากลของภาษา (Universals of Language) เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดกลุ่มภาษา และในการจัดประเภทภาษาต่อไป

## บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ วิลเกษม. "ภาษาถิ่นเหนือ (Northern Thai Dialect)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท  
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.  
กันทิมา วัฒนะประเสริฐ. "การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากรุงเทพฯ."  
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.



- จรรยา ตาระกา. "คำประสมในภาษาลำปาง : การศึกษาเชิงวิเคราะห์และเปรียบเทียบ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- จันทรา มาศสุพงศ์. "ระบบไวยากรณ์ภาษาลุงโจว." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.
- จารุวรรณ สุขปิติ. "การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- จินดา ชาทิวงษ์. "การศึกษาลักษณะของภาษาลาวครั้งที่ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- จิราภรณ์ ไชยศรี. "คำขยายกริยาในภาษาถิ่นลำพูน." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ฉิน กว๊วเฮิง. "ส่วนเสริมท้ายคำกริยาและคุณศัพท์ในภาษาจ้วงหลิวเจียง." ใน *จ้วง : ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน* (2529) : หน้า 77-78.
- ชลลดา สังวลทรัพย์. "การศึกษาของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ชูชีพ เบี้ยคนอก. "การศึกษาเรื่องศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- ณัฏฐา จุลพรหม. "คำลงท้ายในภาษาถิ่นโคราช." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ดุขฎิพร ชำนิโรคสานต์. *ลักษณะนามในภาษาจ้วง*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- เดกิง พันธุ์เดกิงอมร. "เปรียบเทียบระบบการเรียงคำในภาษาไทยนึ่งกับภาษาไทยมาตรฐาน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.
- ธณันท์ ตรงดี. "ความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะในภาษาไทยเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- นงนุช ปึงเผ่าพันธุ์. "ลักษณะของภาษาลาวแฉ่วที่ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- นฤมล จันทรสุวงษ์. "ลักษณะนามในภาษาไทยโคราชที่บ้านบึงทับปร่าง ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- นันทพร นิลจินดา. "การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาญ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- นิภา อัมพรพรรดี. "ลักษณะของภาษาไทยลื้อที่ตำบลป่าคำ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.

ศิลปากร, 2530.

นิรมล บุญซ้อน. "การศึกษาคำลงท้ายในภาษาพวน (A Study of Final Particles in Puan)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

บรรพต เปรมชู. คำวิเศษณ์และสำนวนพูดภาษาอีสาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.

ประพาศน์ พุทธิประภา. การศึกษาภาษาถิ่น : หมู่บ้านนาโพธิ์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

ปราณี กุลลวณิชย์. "ลักษณะนามในภาษาจ้วงอู๋หมิง." จ้วง : ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน. ภาคที่ 1: ภาษา. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

พงศ์ศิริ นาคพงศ์. "การจำแนกคำในภาษาถิ่นขอนแก่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

พนิดา เย็นสมุทร. "คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

พัชรภรณ์ เสวตสุบรรณ. เปรียบเทียบคำศัพท์ถิ่นอีสานที่ไม่ร่วมเผ่าพันธุ์ไทยกลางกับไท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

พิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวั่งเจริญ. "ภาษานครไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

พิศศรี แจ่งไพร. "หน่วยเสียงภาษาแพร่." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ยุบล ธนสีลังกุล. "ส่วนประกอบประเภทเสริมประโยคในภาษาถิ่นอีสาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.

เยาวลักษณ์ อยู่เจริญสุข. "ภาษาถิ่นย่อยของคำเมืองในจังหวัดแพร่: การศึกษาคำศัพท์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.

รัชณี ศรีสุวรรณ. "ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

เรืองเดช ปิ่นเชื่อนชัย. "ภาษาไตหย่า (Tai Ya Morphology)." วารสารภาษาและวัฒนธรรม 2,1 (2525).

วรรณ จันทนาคม. "ลักษณะภาษาไทยใหญ่ (ไตอ้อ) ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.

วรรณ รัตนประเสริฐ. "คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัดฉะเชิงเทรา." ภาควิชาภาษาตะวันออก วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.

วัลลียา วัชรภรณ์. "ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์. "ภาษาถิ่น 'ผู้ไทย' นครพนม (The Phu Thai Language of Nakhon Phanom)." ใน J. G. Harris and J. R. Chamberlain (eds.) *Studies in Tai Linguistics in Honor of William J. Gedney* (1975) : pp. 377-386. Bangkok : central Institute of English Language.

\_\_\_\_\_. ภาษาแสก (The Sack Language). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.

\_\_\_\_\_. ภาษาผู้ไท (Phu Thai Language). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.

ศรีพิณ ศิริวิศิษฐกุล. "ลักษณะภาษาย้อ (ญ้อ) ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี." *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2529.

สาวิตรี แสนสว่าง. "การศึกษาวิเคราะห์คำภาษาตระกูลไทในไตรภูมิกถา." *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2537.

สุภาวดี กองสุวรรณ. "การศึกษาการกระจายของคำศัพท์ในจังหวัดเลย." *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2531.

เสน่ห์ ชาวขมิ้น. "ภาษาไทยยวน ที่ตำบลท่าช้าง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี." *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2521.

เหม็ง เหวินเปีย. "คำซ้ำในภาษาจ้วงเต๋อเป่า." *จ้วง : ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน. ภาคที่ 1: ภาษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ภาษาและวรรณคดีไทย. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2529 : หน้า 56-76.

อะรุณี รัตนกุล. "คำลักษณนามในภาษาถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี." *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2529.

อัญชนา พานิซ. "คำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง (Final Particles in Lao Song)." *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*, 2537.

อยู่เคียว แซ่เคี้ยว. "หมวดคำในภาษาเขียงใหม่." *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2520.

Allen, Keith. "Classifiers." *Language* 53,2 (1977) : pp. 285-311.

Clark, Marybeth. "Submissive Verbs as Adversatives in Some Asian Languages." In Nguyen, Dang Lien (ed.) *Southeast Asian Linguistics Studies. Pacific Linguistics Series C-No.31.* Canberra : The Australian National University, 1974 : pp. 89-110.

Dabai, Ni. "Yunnan White Gelao." In Jerold A. Edmondson(ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics.* Arlington : University of Texas (1990) : pp. 57-60.

Day, A.C. "The Syntax of Tho, a Tai Language of Vietnam." Ph.D. Thesis, London University, 1966.



- Don, Baccam et al. *Tai Dam-English English-Tai Dam Vocabulary Book*. Summer Institute of Linguistics, 1989.
- Edmondson, Jerold A. "Fusion and Diffusion in E." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1990) : pp.61-69.
- Edmondson, Jerold A. & Quan, Yang.. "The Kam in Ancient Times." In Arthur S. Abramson (ed.) *Southeast Asian Linguistic Studies in Honour of Vichin Panupong*. Bangkok : Chulalongkorn University Press, 1997 : pp. 325-336.
- Freiberger, N.E. "Clause and Sentence in Nung : A Thai Language of Vietnam." M.A. Thesis, University of New York at Buffalo, 1970.
- \_\_\_\_\_. "Nung Clauses." Unpublished Ms. SIL, Manila, n.d.
- Hanna, William. "Negated Adverbials in Tai Lue of Northern Thailand." *Language and Culture* 1,1 : pp. 81-93.
- Hartmann, J.F. "Comparative Aspects of Lue Syntax." In Nguyen Day Liem (ed.) *Southeast Asian Linguistic Studies Vol 4*. Canberra : The Australian National University, 1979 : pp. 1-15.
- Hashimoto, Mantaro J. *The Be Language : A Classified Lexicon of Its Limkow Dialect*. Institute for the Study of Languages and Cultures of Asia and Africa, Tokyo, 1980.
- Hants, Marry E. "Cases and Clauses in Laos." In Nguyen, Dang Lien (ed.) *Southeast Asian Linguistics Studies Vol. 4*. Pacific Linguistics Series C-No.49. Canberra : The Australian National University, 1979 : pp. 77-88.
- Henderson, Eugenie J.A. "Grammar and Tone in South East Asian Languages." *Language*, 16 : 1-2 (1976) : pp. 171-178.
- Hidalgo, Cesar A. "On Morphological and Syntactic Relations in a Southeast Asian Languages." In Nguyen, Dang Lien (ed.) *Southeast Asian Linguistics Studies Vol. 4*. Pacific Linguistics Series C-No.31. Canberra : The Australian National University, 1974 : pp. 25-40.
- Jagacinaki, Ngampit. "Tai Lue of Xishuangbanna in China's Yunnan Province : Description and a Study of the OV Order in the ?au Construction." Ph.D. Dissertation. The Ohio State University, 1987.
- Jan, Wang, and Guogiao, Zheng. *An Outline Grammar of Mulao*. National Thai Studies Centre, The Australian National University, Canberra, 1993.
- Jimin, Zhang. "The Relationship between Ayu and Gelao." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994) : pp.1-11.

\_\_\_\_\_. "The Relationship between Qau (Yi) and Gelao of Guizhou Province." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994) : pp. 13-20.

Khanittanan, Wilaiwan. "Sack Revisited." In T.W. Gething and Nguyen Dang Lien (eds.) *Papers in South-East Asian Linguistics No. 6 : Tai studies in Honour of William J. Gedney*. Canberra : The Australian National University 1975 : pp. 109-117.

Li, Fang-Kuei. "Tai Languages." *The New Encyclopedia Britanica* 17. 1975 : pp. 989-992.

Liang, Min. "The Buyang Language." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1990a) : pp. 13-21.

\_\_\_\_\_. "The Lachi Language." In Jerold A. Edmondson(ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1990b) : pp. 35-44.

\_\_\_\_\_. "On the Affiliation of the Ge-yan Branch of Kadai." In Jerold A. Edmondson(ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1990) : pp. 57-60.

Luong, Hoang. "A Glimpse at the Kadai Ethnic Communities of Vietnam : An Anthropological Study." In Jerold A. Edmondson(ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994) : pp. 41-57.

Nguyen, Dang Liem. "Clauses and Cases in English and Southeast Asian Languages (Burmese, Cambodian, Cantonese, Lao, Thai and Vietnamese) in Contrast." *Southeast Asian Linguistics Series C. -No. 31*. Canberra : The Asutralian National University, 1974 : pp. 129-155.

Oshika, Beatrice T. "The Kam-Sui-Mak and Northern Tai Languages." In T.W. Gething and Nguyen Dang Liem (eds.) *Tai studies in Honor of William J. Gedney (papers in South-East Asian Linguistics No.6. Pacific Linguistics Series A 52* (1979) : pp. 125-141. Canberra : Australian National University.

Petsuk, Rasi. "General Characteristics of the Khun Language." M.A. thesis, Mahidol University, 1978.

Roffe, G. E. "Rhyme, Reduplication, ect. In Lao." In Jimmy G. Harris and James R. Chamberlain(eds.) *Studies in Tai Linguistics : In Honor of William J. Gedney*. Bangkok : CIËL, 1975 : pp. 281-325.

Saul, Janice E. "Classifier in Nung." *Lingua* 13 (1965) : pp. 278-290.

Saul, Janice E., Nancy Freiburger Wilson, and Thomas David. *Nung Grammar*. Arlington, Texas : Summer Institute of Linguistics, 1980.

- Scoval, Thomas. "Some Observations on Restricted Intensifiers in Northern Thai." In T.W. Gething and Nguyen Dang Liem (eds.) *Tai Studies in Honor of William J. Gedney (Papers in South-East Asian Linguistics No.6. Pacific Linguistics Series A 52 (1979) : pp. 85-95.*  
Canberra : Australian National University.
- Shaomian, Lin. "Questions Concerning the Affiliation of the Lachi." In Jerold A. Edmonson (ed.) *Kadai : Discussion in Kadai And SE Asian Linguistics.* Arlington : University of Texas (1994) : pp. 59-78.
- Wansom, Khanitha. "A Study of Final Particles in Sisaket Dialect." M.A. thesis, Mahidol University, 1981.
- Wright, Pamela Su. "A Lao Grammar for language Learners." *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์ ฉบับพิเศษ ปีที่ 13 (ธันวาคม 2537).*

## 2.3 ความหมาย

### 2.3.1 การประเมินสถานภาพ

#### 2.3.1.1 การวิเคราะห์ ทัศนคติ ความ ผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัย

##### • กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยส่วนใหญ่เท่าที่ค้นพบเป็นการศึกษาและวิเคราะห์ความหมายโดยใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์เน้นโครงสร้าง (Structural Grammar) มุ่งวิเคราะห์ความหมายตามโครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่ปรากฏ ได้แก่ คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัดฉะเชิงเทรา (วรรณ 2528), ลักษณะคำซ้ำในภาษาลานนา (สุวัฒนา 2526), ลักษณะคำซ้ำของภาษาลาวในภาษาถิ่นภูเวียง (วาสนา 2530), คำซ้ำในภาษาจ้วงเตอเป่า (เหม็ง เหวินเปียว 2529), สำนวนภาษาไทยถิ่นอีสาน (อุบลราชธานี) (วีระพงศ์ 2538), คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี (อะรุณี 2529), ลักษณะนามในภาษาไทยโคราชที่บ้านบึงทับปรวงค์ ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา (นฤมล 2528), คำวิเศษณ์สองพยางค์ในภาษาอีสาน (อุดม 2529), การศึกษาเรื่องศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช (ชูชีพ 2532), คำลงท้ายในภาษาถิ่นโคราช (ณัฐชา 2534), ลักษณะนามในภาษาจ้วงอุหมิง (ปราณี 2529), การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากรุงเทพฯ (กันทิมา 2526), เปรียบเทียบการจำแนกชื่อแหล่งน้ำ 6 จังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วัชรภรณ์ 2536), *Toward a history of Tai Classifier systems* (Delancey, S. 1986), *Notes on Lao Personal Pronouns* (Gething 1976), *On the Common Elements Originated from Chinese in Vietnamese and Tay-Nung Language* (Toan, 1994), *Classifier constructions in Southeast Asia* (Jones 1970)



งานวิจัยที่กล่าวมานี้ นอกจากจะเป็นการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์เน้นโครงสร้างตามที่กล่าวมาแล้ว ยังเป็นการศึกษาภาษาศาสตร์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Linguistics) และยังมีงานบางชิ้นที่เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นเชิงพรรณนาแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้ใช้กรอบทฤษฎีใดๆ ได้แก่ ภาษาแสก (วิไลวรรณ 2520), ภาษาผู้ไทย (วิไลวรรณ 2520), จ้วง: ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน ภาคที่ 1: ภาษา (ปราณี 2529)

#### ● ทิศทาง แนวทาง และวิธีการศึกษา

งานวิจัยที่พบนั้นมีแนวทางและวิธีการศึกษา โดยการเก็บข้อมูล ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 วิธีการ ได้แก่ การเก็บข้อมูลโดยตรงจากผู้บอกภาษา การเก็บข้อมูลจากเอกสาร และการเก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ก. การเก็บข้อมูลโดยตรงจากผู้บอกภาษา วิธีการเก็บข้อมูลวิธีนี้ ผู้วิจัยออกสำรวจข้อมูลในบริเวณพื้นที่ที่มีการใช้ภาษานั้นๆ และสอบถามข้อมูลจากผู้บอกภาษา งานวิจัยที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีนี้ได้แก่ ลักษณะคำซ้ำของภาษาลาวในภาษาถิ่นภูเวียง (วาสนา 2530), คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง (พนิดา 2524), ลักษณะคำซ้ำในภาษาลานนา (สุวัฒนา 2526)

ข. การเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ทุกชิ้นมีการเก็บข้อมูลเบื้องต้นด้วยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยบางประเภทที่มีการเก็บข้อมูลเฉพาะจากการรวบรวมจากเอกสารเท่านั้น ไม่มีจากการสอบถามเจ้าของภาษาหรือผู้บอกภาษา ลักษณะงานวิจัยประเภทนี้ มักเป็นงานที่ศึกษาด้านการเปรียบเทียบภาษาหนึ่งกับอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งนำผลการวิจัยจากงานวิจัยเดิมที่ได้รับการศึกษามาก่อนแล้ว เช่น การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะคำซ้ำภาษาถิ่นนครไทยกับภาษาไทยถิ่นอีสาน (เรณู 2534), สำนวนในภาษาไทยถิ่นอีสาน (วีระพงศ์ 2538), การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณะนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากรุงเทพฯ (กันทิมา 2526), การเก็บข้อมูลด้วยการออกแบบสอบถาม วิธีการศึกษาแบบนี้ พบในงานวิจัยที่ไม่ได้เป็นการศึกษาความหมายโดยตรง แต่เป็นการศึกษาความหมายที่สัมพันธ์กับศาสตร์อื่นๆ เช่น ด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ด้านสัตวศาสตร์ งานวิจัยที่พบ เช่น คำวิเศษณ์สองพยางค์ในภาษาอีสาน (อุดม 2529), คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษากรุงเทพฯ และภาษาอุดรธานี: การเปรียบเทียบด้านความหมายและรูป (วัชร 2528), เปรียบเทียบการจำแนกชื่อแหล่งน้ำ 6 จังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วัชรภรณ์ 2536) อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยเหล่านี้ ไม่ได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการออกแบบสอบถามแต่เพียงอย่างเดียว มีการใช้วิธีการศึกษาด้วยการเก็บข้อมูลตามแนวทาง (ก) และ (ข) ตามที่อ้างถึงมาแล้วข้างต้น

#### ● ประเด็นและคำถามหลัก

ในด้านการศึกษาความหมาย จากงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า มีหัวข้อของการศึกษาที่หลากหลาย ซึ่งจำแนกประเด็นและคำถามหลักได้ดังนี้

##### ก. คำศัพท์และความหมายของคำศัพท์

งานวิจัยที่พบที่มีการศึกษาในประเด็นนี้ เป็นการศึกษาและรวบรวมเฉพาะคำศัพท์และความหมายของคำศัพท์ในภาษาถิ่นต่างๆ และในงานวิจัยบางชิ้นอาจมีการเปรียบเทียบภาษาถิ่นหนึ่งกับอีกถิ่นหนึ่งด้วย งานการศึกษาในลักษณะนี้ที่พบ เช่น

1. การศึกษาเรื่องศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช (ชูชีพ 2532) เป็นงานการศึกษาและรวบรวมลักษณะศัพท์เฉพาะของภาษาไทยถิ่นโคราช โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชกับภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน นอกจากนั้น วิเคราะห์ถึงอิทธิพลทางด้านสภาพภูมิศาสตร์และองค์ประกอบทางสังคมด้วย

2. ภาษาถิ่นย่อยของคำเมืองในจังหวัดแพร่: การศึกษาศัพท์ (เขวาลักษณ์ 2534) เป็นการศึกษาคำศัพท์ของภาษาถิ่นย่อยของภาษาถิ่นคำเมืองที่ใช้พูดกันในจังหวัดแพร่ เปรียบเทียบกับภาษาถิ่นเหนือในบริเวณอื่นของจังหวัดแพร่

#### ข. การศึกษาระบบคำและความหมายของภาษา

เป็นการศึกษาและอธิบายภาษาทั้งระบบในเรื่องของระบบเสียงระบบคำ ประโยค และความหมาย งานวิจัยที่พบในลักษณะนี้ได้แก่ ภาษาแสด (วิไลวรรณ 2520), ภาษาผู้ไทย (2520) จ้วง: ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน ภาคที่ 1 ภาษา (ปราณี 2529)

งานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะระบบคำ ระบบประโยคและความหมาย ไม่เกี่ยวกับระบบเสียง ได้แก่ งานวิจัยดังต่อไปนี้

1. คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง (พนิดา 2524) เป็นการศึกษาระบบคำ การเรียงคำ รูปประโยคในภาษาลาวโซ่ง และศึกษาความหมายของคำในภาษาลาวโซ่งเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน

2. On the Common Elements Originated from Chinese in Vietnamese and Tay-Nung Language (Toan, 1994) เป็นการวิเคราะห์และอธิบายลักษณะของระบบคำและความหมายของภาษาไทนุง โดยเน้นที่เรื่องลักษณะเฉพาะของคำและที่มาของภาษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับภาษาจีน

3. การศึกษาลักษณะของภาษาลาวครั้งที่ตำบลห้วยด้วน อำเภอคอนตูม จังหวัดนครปฐม (จินดา 2529)

4. การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี (จารุวรรณ 2532)

#### ค. การศึกษาลักษณะเฉพาะบางประการในภาษา

ในการศึกษาด้านความหมาย พบงานวิจัยที่เป็นการศึกษาลักษณะเฉพาะของภาษาที่เป็นลักษณะเด่นประจำภาษาตระกูลไท ได้แก่

1. การศึกษาเรื่องคำลักษณนาม งานวิจัยที่พบ เช่น ลักษณะนามในภาษาไทยโคราชที่บ้านบึงทับปรวงค์ ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา (นฤมล 2528), ลักษณะนามในภาษาจ้วงอุหมิง (ปราณี 2529), คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี (อะรุณี 2529), การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากองเทพา (กันทิมา 2526), ลักษณะนามในภาษาจ้วง (ดุขฎิพร 2538), Classifiers in Nung (Saul 1965), Toward a History of Tai Classifier systems (Delancey 1986), Classifier Constructions in Southeast Asia (Jones 1970)

2. การศึกษาเรื่องคำซ้ำ งานวิจัยที่พบ เช่น ลักษณะคำซ้ำของภาษาลาวในภาษาถิ่นภูเวียง (วาสนา 2530), ลักษณะคำซ้ำในภาษาลานนา (สุวัฒนา 2526), คำซ้ำในภาษาจ้วงเต๋อเป่า (เหม็ง 2529), การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะคำซ้ำภาษาถิ่นนครไทยกับภาษาไทยถิ่นอีสาน (เรณู 2534)

3. การศึกษาเรื่องคำลงท้าย เช่น คำลงท้ายในภาษาถิ่นโคราช (ชูชีพ 2532), คำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง (อัญชนา 2537), การศึกษาคำลงท้ายในภาษาถิ่นศรีสะเกษ (ชนิษฐา 2524), การศึกษาคำลงท้ายในภาษาลาวครั้ง (วัลลียา 2534), การศึกษาคำลงท้ายในภาษาพวน (นิรมล 2540)

4. การศึกษาเรื่องรูปคำและความหมายของคำ เช่น คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษากรุงเทพฯ และภาษาอุดรธานี: การเปรียบเทียบด้านความหมายและรูป (วัชร 2528), คำวิเศษณ์สองพยางค์ในภาษาอีสาน (อุดม 2529)

ง. การศึกษาความหมายที่สัมพันธ์กับภาษาศาสตร์ด้านอื่น ๆ

ศึกษาและอธิบายความหมายของคำและการใช้คำด้วยวิธีการทางอรรถศาสตร์และโยงความสัมพันธ์กับภาษาศาสตร์ด้านอื่น งานวิจัยที่พบ เช่น ความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะในภาษาไทยเหนือ (ธนานันท์ 2535), เปรียบเทียบการจำแนกชื่อแหล่งน้ำ 6 จังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วัชรภรณ์ 2536), วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน (อุทัยวรรณ 2526), การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร: ศึกษาเฉพาะกรณีเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ (จินตนา 2539)

#### ● ขอบเขตและความลุ่มลึก

งานวิจัยที่พบเป็นการศึกษาในเชิงพรรณนา และมีขอบเขตของการศึกษาใน 2 แนวทาง แนวทางแรกเป็นการศึกษาในเชิงกว้างตามแนวระนาบ ซึ่งเป็นการศึกษาภาษาในตระกูลเดียวกันทั้งระบบ เช่น ในการศึกษาเรื่องลักษณะนามของ Jones (1970) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ระบบของคำลักษณะนามทั้งระบบของภาษาตระกูลไทที่พูดอยู่ในบริเวณภูมิภาคอุษาคเนย์ พร้อมทั้งแสดงการเปรียบเทียบการใช้คำและความหมายของคำลักษณะนามที่มีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกันของภาษาตระกูลไทที่พูดในดินแดนแถบนี้ นอกจากนั้น ตามขอบเขตของการศึกษาในแนวทางที่หนึ่งนี้จะเป็นการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งทั้งระบบแล้วในงานวิจัยบางชิ้น เป็นการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างภาษาถิ่นต่างๆ ดังที่พบในงานของ กันทิมา (2526) เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณะนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากรุงเทพฯ หรือเป็นการศึกษาเปรียบเทียบในเชิงประวัติ เช่นในงานของ Delancey (1986) ศึกษากระบวนการของคำลักษณะนามตามแนวภาษาศาสตร์เชิงประวัติ มีการสืบสร้างคำลักษณะนามที่เป็นคำโบราณ

ขอบเขตของการศึกษาความหมายตามแนวทางที่สอง เป็นการศึกษาในเชิงแคบตามแนวตั้ง ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เป็นลักษณะเด่นของภาษาตระกูลไท และจำกัดบริเวณที่ต้องการศึกษา เช่น ในงานวิจัยเกี่ยวกับคำซ้ำ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาตระกูลไท ผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้ ได้ทำการศึกษาลักษณะของคำซ้ำที่พูดกันตามถิ่นต่างๆ เช่น ในงานของ สุวัฒนา (2526) ศึกษาเรื่องลักษณะของคำซ้ำในภาษาลานนา, งานของ วาสนา (2530) เรื่องลักษณะคำซ้ำของภาษาลาวในภาษาถิ่นภูเวียง

อย่างไรก็ตาม ขอบเขตของการศึกษาทั้งสองแนวทางนี้ เป็นการศึกษาภายใต้กรอบความคิดและทฤษฎีเดียวกัน ได้แก่ ทฤษฎีภาษาศาสตร์เน้นโครงสร้าง (Structural Linguistics) และเป็นการศึกษาในเชิงพรรณนา

ในประเด็นที่เกี่ยวกับความลุ่มลึกของการศึกษาเรื่องความหมายในภาษาตระกูลไทนั้น เมื่อพิจารณาจากขอบเขตและลักษณะของการศึกษา จะเห็นว่า ถ้างานวิจัยนั้นเป็นเรื่องที่มีขอบเขตเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของภาษาตามแนวทางที่สอง งานวิจัยนั้นจะมีความลุ่มลึกมากกว่างานวิจัยที่มีขอบเขตของการ



ศึกษาที่เป็นการศึกษาภาษาทั้งระบบตามแนวทางที่หนึ่ง ทั้งนี้เพราะเป็นการศึกษาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และกำหนดบริเวณที่ศึกษา

● สารของข้อค้นพบที่สำคัญ มีดังนี้

ก. ภาษาและกลุ่มภาษาที่มีการศึกษา

ในงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องความหมาย พบว่า ภาษาที่มีการศึกษาได้แก่ ภาษากลุ่มไท (Tai) เท่านั้น ไม่พบในกลุ่มก้า-ส่วย และกลุ่มที่ยังไม่แน่ชัดในการจัดกลุ่ม สำหรับภาษาในกลุ่มไทที่พบว่ามีการศึกษาค้นคว้าเรื่องความหมายนั้น แยกตามสาขาต่างๆ ได้ดังนี้

1. ไทสาขตะวันตกเฉียงใต้ ภาษาในกลุ่มนี้ได้รับการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด โดยเฉพาะภาษาไทยถิ่นต่างๆ (ไม่รวมภาษาไทยกลางหรือไทยมาตรฐาน) ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ที่พูดในจังหวัดต่างๆ อาทิเช่น ที่ จ. อุบลราชธานี, อ. ภูเวียง จ. นครราชสีมา, ภาษาไทยเหนือ เช่น ภาษานครไทย, ภาษาลำปาง นอกจากนี้ มีการศึกษาภาษาไทยสาขตะวันตกเฉียงใต้อื่นๆ ได้แก่ ภาษาพวน (พูดที่ จ. ลพบุรี จ. สิงห์บุรี), ภาษาลาว (ลาวเวียง ที่ จ. ฉะเชิงเทรา), ภาษาลาวแก้ว (จ. สิงห์บุรี) ภาษาไทลื้อ (จ. น่าน), ภาษาญ้อ (จ. ปราจีนบุรี), ภาษาลาวครั่ง (จ. นครปฐม)

2. ไทสาขกลาง พบการศึกษาภาษาไท ภาษาจ้วง ภาษานุง และภาษาผู้ไทย

3. ไทสาขเหนือ พบการศึกษาในภาษาปู้ยี้ และภาษาแสก

อย่างไรก็ตาม ภาษาในกลุ่มไทสาขกลางและไทสาขเหนือนั้น ประเด็นและหัวข้อของการศึกษาเป็นเรื่องเดียวกัน

ข. ลักษณะทางภาษา

สารของข้อค้นพบที่สำคัญ ในประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะทางภาษานั้น จำแนกตามงานวิจัยที่ศึกษาได้ ดังนี้ (ดูรายละเอียดในหัวข้อ ประเด็นและคำถามหลัก ข้อ (ก) (ข) และ (ค) )

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาคำศัพท์

ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปและความหมายของคำศัพท์ในภาษาต่างๆ เช่น จากงานวิจัยเรื่อง คำและความหมายของภาษาลาวโซ่ง (พนิดา 2524) ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงความหมายของคำในภาษาลาวโซ่ง ตลอดจนทราบถึงลักษณะของการประสมคำเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น เป็นคำประสม คำซ้อน ฯลฯ และความหมายที่เกิดจากกระบวนการประสมคำนั้น, จากงานวิจัย เรื่อง Notes on Lao Personal Pronouns (Gething 1976) ทำให้ทราบถึงคำศัพท์และความหมายของคำสรรพนามในภาษาลาว

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบางประการ

ลักษณะเฉพาะทางภาษาที่พบ เป็นลักษณะเด่นของภาษาตระกูลไท เช่น คำซ้ำ

ลักษณะนาม คำลงท้าย อาทิเช่น ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคำซ้ำ ผลการศึกษาพบว่า ในภาษาไทยถิ่นต่างๆ พบกระบวนการซ้ำคำปรากฏอยู่ ซึ่งทำให้เกิดคำซ้ำ รูปแบบของการซ้ำคำและความหมายที่เกิดขึ้นจากการซ้ำคำนั้น มีความคล้ายคลึงกัน (สุวัฒนา 2526, วาสนา 2530, เรณู 2534) เป็นต้น

### 2.3.1.2 เปรียบเทียบโดยเน้นเรื่องกรอบความคิด ทิศทาง แนวทาง วิธีการ ศึกษาของกลุ่มผู้ศึกษา ซึ่งเป็นนักภาษาและนักภาษาศาสตร์ชาวตะวันตกและ ชาวตะวันออกมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ในประเด็นใดบ้าง

โดยทั่วไปงานวิจัยของนักภาษาศาสตร์ทั้งชาวตะวันตกและชาวตะวันออก มีวิธีการศึกษาที่คล้ายคลึง กัน กล่าวคือ เป็นการศึกษาเรื่องความหมายในหัวข้อเดียวกัน ภายใต้กรอบความคิดและทฤษฎีทาง ภาษาศาสตร์ที่เหมือนกัน ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง และเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการศึกษาในเชิง พรรณนา ศึกษาความหมายในระดับคำเหมือนกัน และสนใจศึกษาลักษณะเฉพาะของภาษาตระกูลไท แต่มี ข้อสังเกตว่า นักภาษาศาสตร์ชาวตะวันตก จะศึกษาโดยเน้นการอธิบายที่ใช้ข้อมูลภาษามากกว่าหนึ่งภาษา ให้ ความสำคัญต่อการเปรียบเทียบภาษาไทจากถิ่นต่างๆ และมักศึกษาในเชิงกว้าง ส่วนนักภาษาศาสตร์ ชาวตะวันออกสนใจศึกษาเฉพาะภาษาใดภาษาหนึ่งมากกว่า มีงานวิจัยของนักภาษาศาสตร์ชาวตะวันออกที่ สนใจในด้านการเปรียบเทียบบ้าง แต่งานวิจัยในลักษณะนี้จะมีน้อยกว่า

### 2.3.1.3 ประเมินกระบวนการทัศน์โดยรวม

พบว่ามีข้อดีและข้อด้อย ดังนี้

#### ก. ข้อดี

1. ในด้านการศึกษาลักษณะทางภาษา มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง ทำให้ทราบลักษณะร่วมพื้น ฐานทางด้านความหมายของภาษาตระกูลไท ซึ่งส่งผลดีในด้านการจัดกลุ่มภาษา
2. มีการศึกษาภาษากลุ่มไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้อย่างมาก ทำให้ทราบรายละเอียดของภาษากลุ่มนี้ มากขึ้น
3. มีการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ จึงทำให้ทราบที่มาของภาษา ซึ่งจะมีประโยชน์ในการสืบสร้าง ภาษาโบราณ ของภาษากลุ่มนี้ได้อย่างถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ขอบเขตของการศึกษาในเชิงกว้างตามแนวระนาบจะทำให้มองเห็นภาพรวมของลักษณะภาษา ตระกูลนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของการศึกษาความหมายที่สัมพันธ์กับภาษาศาสตร์แขนงอื่นๆ ทำให้ ขยายขอบเขตขององค์ความรู้มากขึ้น

#### ข. ข้อด้อย

1. เป็นการศึกษาที่ขาดความหลากหลายของทฤษฎี ทำให้ขาดการสร้างสรรค์และขาดมุมมองที่กว้าง ขาว
2. มีการศึกษาที่ซ้ำเรื่องและซ้ำซ้อนกันมากเกินไป ต่างกันเพียงตัวภาษา ทำให้ทราบลักษณะด้านใด ด้านหนึ่งแต่เพียงด้านเดียว เช่น การศึกษาเรื่องความหมายของคำซ้ำจากภาษาถิ่นต่างๆ ใช้กรอบความคิด เดียวกันในการศึกษาภาษา ต่างกันที่ตัวภาษาเท่านั้น จึงทำให้ขาดความลุ่มลึกในการศึกษา
3. ขาดความต่อเนื่องในการศึกษา งานส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในเชิงพรรณนา หรือบรรยายความ หมายเฉพาะภาษาใดภาษาหนึ่ง ไม่มีการนำผลของการศึกษาหรือวิจัย มาพัฒนาให้เห็นภาพรวมของความ หมายทั้งระบบของตระกูลภาษาทั้งหมด

## 2.3.2 การสังเคราะห์ สรุปผล และเสนอแนะ

### 2.3.2.1 สรุปการประมวล วิเคราะห์ ดีความและประเมินกระบวนการทัศน์โดยรวม

ผลงานการศึกษาทางด้านภาษาและภาษาศาสตร์ในระดับคำและประโยคในเชิงความหมาย ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยของนักภาษาศาสตร์ชาวไทย ประเภทของงานส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ และบทความ

ในด้านของภาษาที่นำมาศึกษา พบว่า ภาษาที่จัดอยู่ในกลุ่มไท (Tai) มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะภาษากลุ่มไทสาขาคะวันตักเฉียงใต้ ไม่มีการศึกษาโดยเปรียบเทียบข้ามสาขา และข้อมูลภาษาส่วนใหญ่เป็นภาษาร่วมสมัย

ในด้านประเด็นของการศึกษา ศึกษาทั้งในลักษณะพื้นฐาน และลักษณะเฉพาะของภาษา ซึ่งเป็นลักษณะร่วมประจำภาษาตระกูลไท เช่น ประเด็นเรื่องลักษณนาม เป็นต้น ขอบเขตของการศึกษาจำกัดอยู่ในระดับคำ วิธีการเก็บข้อมูล มีทั้งการเก็บข้อมูลจากเอกสาร และจากการออกสำรวจภาคสนาม ส่วนการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีน้อยมาก กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้มีทฤษฎีเดียวคือ ภาษาศาสตร์เน้นโครงสร้าง

### 2.3.2.2 สังเคราะห์งานและจัดระเบียบองค์ความรู้ใหม่

ผลงานที่ใช้ในการศึกษาหัวข้อนี้ มีทั้งสิ้น 37 ชิ้น จำแนกตามประเด็นของการศึกษา ได้เป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ การศึกษาความหมายของคำศัพท์ การศึกษาลักษณะเฉพาะบางประการ และการศึกษาความหมายที่สัมพันธ์กับภาษาศาสตร์ด้านอื่น ๆ

### 2.3.2.3 เสนอนแนะหัวข้อคำถามหรือโจทย์วิจัยใหม่ ๆ รวมทั้งทิศทางการรอบความคิดและวิธีวิจัยที่เหมาะสมในอนาคต

#### ก. กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

เสนอให้มีการศึกษาโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีทางภาษาศาสตร์อื่น ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป เช่น ทฤษฎีความหมายเพิ่มพูน (Generative Semantics) ทฤษฎีความหมายเชิงการเรียนรู้ (Cognitive Semantics) ทฤษฎีความหมายของคำ (Lexical Semantics)

#### ข. ภาษาที่เสนอให้มีการศึกษา

ควรมีการศึกษาภาษาตระกูลไทในสาขาอื่น ๆ มากขึ้น เช่น ภาษาไทสาขากลางและภาษาไทขาวเหนือ นอกจากนั้น ภาษาที่ควรจะได้รับ ความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ ภาษาในกลุ่มที่ยังไม่แน่ชัดในการจัดกลุ่ม เช่น ภาษาลักกยา/ลักเกีย, ภาษาเป/องเป, ภาษาหลิ/ฮไล ซึ่งหากมีการค้นคว้าและวิจัยมากขึ้น จะทำให้สามารถมองเห็นลักษณะสำคัญ และทำให้จัดเข้ากลุ่มกับภาษาอื่น ๆ หรือแยกออกจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ชัดเจนยิ่งขึ้น



## 2.3.2.4 ลำดับความจำเป็นเร่งด่วนในอนาคตเกี่ยวกับหัวข้อและโจทย์วิจัยที่

### สำคัญ ๆ ที่เสนอแนะ

ความจำเป็นเร่งด่วนของการศึกษาเรื่องความหมาย ควรดำเนินการในหัวข้อต่อไปนี้

ก. การศึกษาภาษาในกลุ่มอื่นๆ นอกเหนือไปจากภาษาไทยสาขาคะวันตักเฉียงใต้ ซึ่งได้รับการศึกษากันอย่างแพร่หลายแล้ว

ข. ลักษณะเฉพาะของภาษา จากงานที่พบ เป็นการศึกษาลักษณะเฉพาะของภาษาที่ซ้ำกันมาก ควรมีการขยายแวงดวงและหัวข้อของการศึกษาให้มากขึ้น หัวข้อที่เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของภาษาในด้านความหมายที่ควรศึกษา ได้แก่

1. ความหมายของอ้อยคำสำนวนในภาษาต่างๆ เนื่องจากการใช้อ้อยคำสำนวนในภาษาเป็นส่วนที่เปลี่ยนแปลงง่ายที่สุด เพราะความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและการแพร่ขยายของวัฒนธรรม สำนวนบางสำนวนอาจไม่มีที่ใช้และสูญไปในที่สุด หากไม่เร่งศึกษาอาจขาดข้อมูลที่สำคัญในส่วนนี้ไปได้

2. ความหมายของคำศัพท์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของความหมายที่สัมพันธ์กับการใช้ภาษา ปัจจุบันมีการศึกษาด้านความหมายของคำศัพท์แล้ว แต่ยังไม่กว้างขวาง และเนื่องจากการศึกษาความหมายของคำศัพท์ เป็นส่วนที่สามารถทำการวิจัย ศึกษา ค้นคว้าได้โดยสัมพันธ์กับการศึกษาภาษาศาสตร์ด้านอื่นหรือศาสตร์แขนงต่างๆ ซึ่งจะทำให้มีมุมมองของการศึกษากว้างขึ้น

3. การศึกษาความหมายในเชิงเปรียบเทียบ จากการวิจัยที่ผ่านมา มักวิจัยกับข้อมูลภาษาที่เป็นภาษาร่วมสมัย จึงควรมีการศึกษาร่วมสมัยหรือในเชิงประวัติให้มากกว่าเดิม เพื่อทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของภาษาและสามารถนำผลของการวิจัยมาสรุปตระกูลภาษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าเดิม

### บรรณานุกรม

- กันทิมา วัฒนะประเสริฐ. "การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากรุงเทพฯ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- จารุวรรณ สุขปิติ. "การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลห้วยหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- จินดา ขาดวงษ์. "การศึกษาลักษณะของภาษาลาวครั้งที่ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- จินตนา ศูนย์จันทร์. "การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร : ศึกษาเฉพาะกรณีเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- ชลลดา สังวลทรัพย์. "การศึกษาของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ชูชีพ เบียดนอก. "การศึกษาเรื่องคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.

- ณัฏฐา จุลพรหม. "คำลงท้ายในภาษาถิ่นโคราช." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ดุษฎิพร ชานีโรคนานต์. ลักษณะนามในภาษาจ้วง. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ธนานันท์ ตรงดี. "ความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะในภาษาไทยเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- นงนุช ปิงเผ่าพันธุ์. "ลักษณะของภาษาลาวแฉ่งที่ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- นฤมล จันทรศุภวงศ์. "ลักษณะนามในภาษาไทยโคราชที่บ้านบึงทับปรวงค์ ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- นันทพร นิลจินดา. "การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาอุ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- นิภา อัมพรพรรดี. "ลักษณะของภาษาไทยลื้อที่ตำบลป่าคำ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.
- ปราณี กุลละวณิชย์. จ้วง: ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน. ภาคที่ 1: ภาษา. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529.
- , "ลักษณะนามในภาษาจ้วงอุหมิง." ใน จ้วง: ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน. ภาคที่ 1: ภาษา. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- พนิดา เข็นสมุทร. "คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.
- เยาวลักษณ์ อยู่เจริญสุข. "ภาษาถิ่นย่อยของคำเมืองในจังหวัดแพร่: การศึกษาศัพท์." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- รัชณี ศรีสุวรรณ. "ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- เรณู พ่วงปิ่น. "การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะคำซ้ำภาษาถิ่นนครไทยกับภาษาไทยถิ่นอีสาน (ภูเวียง)." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.
- วรรณภา รัดนประเสริฐ. "คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัดฉะเชิงเทรา." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.
- วัชรภรณ์ บัวนิล. "เปรียบเทียบการจำแนกชื่อแหล่งน้ำ 6 จังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- วัลลียา วัชรภรณ์. "ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

- วัชร โพธิ์ธรรม. "คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษากรุงเทพฯ และภาษาอุดรธานี: การเปรียบเทียบด้านความหมายและรูป." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วสนา สุดตาสอน. "ลักษณะคำซ้ำของภาษาลาวในภาษาถิ่นภูเวียง." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
- วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. ภาษาผู้ไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- , ภาษาแสม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- วีระพงศ์ มีสถาน. "สำนวนภาษาไทยถิ่นอีสาน (อุบลราชธานี)." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. "ลักษณะคำซ้ำในภาษาลานนา." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.
- ศรีพิน ศิริวิเศษกุล. "ลักษณะภาษาอ้อ (ญ้อ) ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- เหม็ง เหวินเปียว. "คำซ้ำในภาษาจ้วงเต๋อเป่า." ใน จ้วง: ชนชาติไทในสาธารณรัฐประชาชนจีน. ภาคที่ 1: ภาษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ภาษาและวรรณคดีไทย. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- อรุณี รัตนกุล. "คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- อัญญา พานิช. "คำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง (Final Particles in Lao Song)." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- อุดม พรประเสริฐ. "คำวิเศษณ์สองพยางค์ในภาษาอีสาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- อุทัยวรรณ ตันหยง. "วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- Delancey, S. "Toward a history of Tai Classifier Systems." *Typological Studies in Language* 7. (1986) : pp. 437-452.
- Gething, Thomas W. "Notes on Lao Personal Pronouns." In Thomas W. Gething, Jimmy G. Harris and Pranee Kullavanijaya (eds.) *Tai Linguistics in Honour of Fang-Kuei Li*. Bangkok: Chulalongkorn university Press. (1976): pp.103-112.
- Jones, R.B. "Classifier Constructions in southeast Asia." *Journal of the American Oriental Society* 90. (1970) : pp. 111-120.
- Toan, Vuong. "On the Common Elements Originated from Chinese in Vietnamese and Tay-Nung Language." In *Current issues in Sino-Tibetan Linguistics*. (1994) : pp. 970-976.



## 2.4 ภาษาในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ภาษากับการสื่อสาร

### 2.4.1 การประเมินสถานภาพ

#### 2.4.1.1 วิเคราะห์ ความสำเร็จของการศึกษาค้นคว้าวิจัย

##### • กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

งานศึกษาวิจัยเท่าที่ได้ตรวจสอบพบว่ามีความหลากหลาย งานหลายชิ้นเป็นการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ภาษาของคนในชุมชน และเป็นการแสดงแนวคิดที่ว่าในภาวะหลายภาษา ผู้พูดต้องเลือกภาษาพูดให้เหมาะสมกับผู้พูดโดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านสังคม งานบางชิ้นศึกษาทัศนคติที่มีต่อภาษาถิ่นของตนและภาษาถิ่นอื่น ๆ งานบางชิ้นศึกษาภาษาในฐานะที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางสังคมโลกทัศน์ และวัฒนธรรมของผู้พูดและชุมชนที่พูดภาษานั้น ๆ สำหรับงานชิ้นอื่น ๆ ได้สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดที่ว่าภาษามีการแปรและการแปรสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยทางด้านสังคม ดังนั้น งานศึกษาวิจัยจึงสามารถจำแนกตามแนวคิดใหญ่ ๆ ได้เป็นสามประเด็นดังต่อไปนี้

##### ก. การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา (language use) ได้แก่

- งานที่ได้ศึกษาคำสรรพนาม คำเรียกญาติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังและบุคคลที่สาม (รพีพร 2528; รั้งสรรค์ 2535 (อ้างใน สมทรง สุจริตลักษณ์ และโสภนา 2540:233); วิไลวรรณ 2518, 2519, 2520; Compton 1992, 1994; Gething 1976; Hartmann 1994; Pengsombat 1990; Prasithrathsint 1996a; Dabai 1990; Junru 1990; Liang 1990a, 1990b)

- งานที่ศึกษาการใช้ภาษาในสังคมว่ามีการเลือกภาษาในชุมชนที่ใช้ภาษาหลายภาษา ทำให้เกิดสถานะที่เรียกว่า “การสลับเปลี่ยนภาษา” (Natboon 1993)

- งานที่ศึกษาทัศนคติของชุมชนที่มีต่อภาษา/ผู้พูดภาษา (Palikupt 1983; Nakaco 1989 (อ้างใน สมทรง สุจริตลักษณ์ และโสภนา 2540:251); Bayard 1995)

##### ข. การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรม

- งานที่ศึกษาเรื่องชื่อในแง่โครงสร้างภาษาและความหมาย ซึ่งสามารถจำแนกเป็น

1) ชื่อและความหมายของหมู่บ้านและตำบล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมและความเชื่อของชุมชน (โจนสุภางศ์ 2535; ปราณี 2535; ไพฑูรย์ 2537; Kullavanijaya 1996, 1997)

2) ชื่อและความหมายของชาวล้านนา (จรรยาศรี 2535 อ้างใน สมทรง, สุจริตลักษณ์ และโสภนา 2540 : 254))

- งานที่ศึกษาคำเรียกสี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงส่วนหนึ่งของระบบการรับรู้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมและโลกทัศน์ของผู้พูดภาษานั้น ๆ (อมรา 2538; Prasithrathsint 1996b, 1996c)

- งานที่ศึกษาวัฒนธรรมจากภาษาในผญา (สมปอง 2530) และภาษิต (พรสวรรค์ 2532) (หมายเหตุ-ผญา /pháyaa/ คือ “คำพูดที่กล่าวออกมาอันผสมผสานด้วยสติปัญญาที่ลุ่มลึก ครอบคลุมใจความสะกิดและกินใจต่อผู้ที่ได้ยินได้ฟังอย่างลึกซึ้ง” (โพธิ์ แคมล่าเจียก 2539:16) คำว่า “ผญา”